

STRUKTURY GRAMATYCZNE Z J. HISZPAŃSKIEGO

cykl trzyletni

170 godzin lekcyjnych

kl. 1 - 45 godzin

kl. 2 - 60 godzin

kl. 3 - 60 godzin

CZASOWNIK

1. Formy koniugacyjne czasowników

• regularnych, np. tomar, comer, vivir

• nieregularnych o przegłosie

. e>ie, np. pensar

. o>ue, np. poder

. e>i, np. pedir

. c>zc, np. conducir

• całkowicie nieregularnych, np. decir, estar, ir, hacer, tener, saber, ser

• zwrotnych, np. levantarse, sentirse

2. Czasowniki typu llover, nevar (verbos impersonales)

3. Czasowniki typu gustar, encantar, parecer, doler

4. Morfologia i użycie czasów trybu oznajmującego

• Presente: informowanie o teraźniejszości i czynnościach zwyczajowych; prosba, proponowanie

czegoś, mówienie o przyszłości, np. Trabaja en una fábrica. Todos los días

veo el telediario. ¿Quieres dar una vuelta? Este verano vamos a España.

• Pretérito Perfecto: mówienie o czynnościach zakończonych niedawno lub w bliżej nieokreślonej

przeszłości, np. Esta mañana me he levantado tarde. He leído este libro.

• Pretérito Indefinido: informowanie o czynnościach przeszłych nie mających związku

z teraźniejszością, np. En agosto fuimos de vacaciones y lo pasamos muy bien.

• Pretérito Imperfecto: informowanie o czynnościach zwyczajowych w przeszłości; opis

sytuacji, osób lub przedmiotów, np. Solía regalarle las flores. Cuando era niño, vivía

en casa de sus abuelos. La casa estaba en las afueras de la ciudad.

• Futuro Imperfecto, np. Mañana lloverá.

5. Morfologia i użycie czasu teraźniejszego trybu łączącego Presente de Subjuntivo: wyrażanie

opinii, życzenia, polecenia, rozkazu, np. Espero que estés bien. No creo que venga.

Ojalá haga buen tiempo. No pases por aquí. Venga Ud., por favor.

6. Tryb rozkazujący (Modo Imperativo), np. ¡Haz la cama! ¡Levántate! ¡Venid aquí!

7. Użycie trybu przypuszczającego Condicional Simple: formy grzecznościowe, prosby, sugestie, np. ¿Podrías cerrar la puerta? Me gustaría hacer una excursión.

8. Konstrukcje peryfrastyczne z gerundio

- estar + gerundio, np. Mi padre está hablando por teléfono.
 - seguir + gerundio, np. Sigue trabajando en la misma empresa.
 - llevar + gerundio, np. Llevo tres años estudiando español.
9. Konstrukcje peryfrastyczne z bezokolicznikiem, np. ir a (¿Vais a pintar la casa?), tener que (Tengo que hacer los deberes.), haber que (Hay que comprar pan.), dejar de (Ha dejado de llover.)
10. Użycie czasowników ser, estar i haber
- ser: identyfikacja osoby lub przedmiotu; określenie narodowości, zawodu, pochodzenia, materialu, czasu, miejsca; cechy przedmiotu i osoby
 - estar: określenie lokalizacji w czasie i przestrzeni, np. Estamos en primavera. Estáis en casa.; estar + participio pasado (rezultat czynności lub procesu), np. Está cerrado.
 - kontrastywne użycie ser i estar
 - ser/estar + przymiotnik (ser/estar triste)
 - haber: wyrażenie istnienia (Hay mucha gente.); określenie lokalizacji w przestrzeni (En esta calle hay cinco bares.)
 - kontrastywne użycie estar i haber przy określaniu lokalizacji w przestrzeni, np. En la habitación hay una mesa y tres sillas. La mesa está en el centro de la habitación.

RODZAJNIK

1. Rodzajnik określony
 - formy ściągnięte z przyimkami a (al) i de (del)
 - użycie struktury el/la/los/las + de, np. El de la barba. Los de la derecha.
2. Rodzajnik nieokreślony, np. Es un libro muy interesante.
3. Opuszczanie rodzajnika z określeniem zawodu, narodowości, z imionami własnymi, przy bezpośrednim zwracaniu się do kogoś, z dniami tygodnia i porami roku, np. Soy estudiante. Son franceses. Buenos días, señora. Es lunes. Estamos en otoño.

RZECZOWNIK

1. Liczba pojedyncza i mnoga, np. mesa – mesas, director – directores, lápiz – lápices
 - rzeczowniki o tej samej formie w liczbie pojedynczej i mnogiej, np. el/los lunes, el/los paraguas
2. Rodzaj rzeczownika
 - rodzaj naturalny i gramatyczny, np. un chico, una chica, un abrigo, una puerta
 - wyjątki, np. el día, el problema, la radio, la mano
 - rzeczowniki posiadające tę samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego, np. el/la estudiante, el/la periodista
 - rzeczowniki posiadające odmienne formy dla rodzaju męskiego i żeńskiego, np. el actor – la actriz, la madre – el padre
3. Potocznie używane formy skrócone, np. bici, boli, cole, tele

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe
 - forma mocna (forma tónica): yo (mí), tú (ti), él, ella, usted, nosotros/-as, vosotros/-as, ellos, ellas, ustedes
 - forma nieakcentowana (forma átona): me, te, le, lo, la, les, los, las, nos, os
 - w funkcji podmiotu, np. Yo estudio español y él estudia polaco.
 - w funkcji dopełnienia bliższego, np. Te quiero. No las conozco.
 - w funkcji dopełnienia dalszego, np. No te diré nada. ¿Qué le regalaron?
 - zaimki w połączeniu z bezokolicznikiem i gerundio, np. Quiero conocerla./La quiero conocer. Se está lavando./Está lavándose.

- formy conmigo, contigo
- 2. Zaimki zwrotne, np. Me lavo. Tienes que relajarte.
- 3. Zaimki wskazujące este, ese, aquel
- nieodmienne (demostrativos neutros): esto, eso, aquello
- 4. Zaimki dzierżawcze
- forma nieakcentowana (forma átona), np. Mi gato es negro.
- forma mocna (forma tónica), np. Los vuestros son blancos.
- 5. Zaimki względne que, quien/-es, cual/-es
- 6. Zaimki pytające qué, quién/-es, dónde, cuánto/-a/-os/-as, cómo, cuándo, cuál/-es
- 7. Użycie zaimków pytających w zdaniach wykrzyknikowych, np. ¡Qué bonito! ¡Cuánta gente!
- 8. Zaimki nieokreślone alguno, ninguno, algo, nada, alguien, nadie
- formy skrócone algún, ningún

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. dos mil personas
 - rodzaj męski i żeński, np. un vaso, una cuchara, doscientos euros, quinientas personas
2. Liczebniki porządkowe od 1 do 10
 - rodzaj męski i żeński, np. segunda semana, cuarto piso
 - formy skrócone, np. primer día, tercer lugar

PRZYMIOTNIK

1. Liczba mnoga, np. pequeño – pequeños, joven – jóvenes
2. Rodzaj żeński, np. alemán – alemana, nuevo – nueva
 - przymiotniki posiadające tę samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego, np. triste, feliz
3. Formy skrócone buen, mal, gran
4. Zgodność przymiotnika z liczbą i rodzajem wyrazów określanych, np. buenos amigos
5. Stopniowanie przymiotników
 - regularne, np. rico – más rico – el más rico
 - nieregularne: grande – mayor, pequeño – menor, bueno – mejor, malo – peor
 - superlativo absoluto, np. buenísimo, riquísima
6. Konstrukcje porównawcze tan... como...; más... que...
7. Miejsce przymiotnika wobec wyrazu określanego, np. mi mejor amigo, una casa vieja

PRZYSŁÓWEK I WYRAZENIA PRZYSŁÓWKOWE

1. Przysłówki miejsca, np. aquí, abajo, arriba, cerca, lejos
2. Przysłówki czasu, np. ahora, tarde, hoy, ayer
3. Przysłówki sposobu, np. bien, mal, despacio
4. Przysłówki ilości, np. mucho, poco, muy, bastante, demasiado
5. Przysłówki częstotliwości, np. siempre, a menudo, a veces
6. Przysłówki twierdzenia, np. sí, no, también, tampoco
7. Przysłówki wyrażające wątpliwość, np. quizás, tal vez, a lo mejor
8. Przysłówki zakończone na -mente, np. difícilmente, rápidamente
9. Stopniowanie przysłówek, np. bien – mejor, mal – peor
10. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. Trabaja mucho. Está muy cansado. Es bastante difícil.

PRZYIMEK I WYRAZENIA PRZYIMKOWE

1. Najczęściej używane przyimki, np. a, bajo, con, contra, de, desde, durante, en, entre, excepto, hacia, hasta, para, por, según, sin, sobre
2. Najczęściej używane wyrażenia przyimkowe, np. además de, al final de, al lado de,

alrededor de, antes de, cerca de, debajo de, delante de, dentro de, después de, detrás de
3. Rekcja najczęściej używanych czasowników, np. llegar a, venir a/de, pensar de/en, ir a/en/de, estar de/en

SPÓJNIK

Spójniki, np. y (e), o (u), ni, pero, sino, luego, aunque, porque, como, mientras, si

SKLADNIA

1. Zdania oznajmujące

- twierdzące, np. Soy de Madrid.
- przeczące, np. No, no soy de aquí.

2. Zdania pytające

- bezpośrednio, np. ¿Dónde está Juan?
- pośrednio, np. No sé dónde está Juan.

3. Zdania rozkazujące, np. ¡Dámelo! ¡No te levantes! ¡A dormir!

4. Zdania wykrzyknikowe, np. ¡Qué calor! ¡Cuánto tiempo!

5. Zdania bezosobowe

- z formami nieosobowymi czasownika wyrażonymi przez se + 3 os. l. poj. lub l. mn, np. Se habla inglés. Se aceptan tarjetas. Se prohíbe fumar.

- z czasownikami w 3 os. l. mn., np. Dicen que el español es fácil.

- z czasownikami haber, hacer, ser, np. Hay niebla. Hace sol. Es lunes.

6. Zdania współrzędnie złożone, np. Estoy cansado, pero quiero terminarlo. Mientras Miguel hacía la maleta yo preparaba la comida.

7. Zdania podrzędnie złożone

- dopełnieniowe

- . z trybem oznajmującym Indicativo, np. Creo que tiene dinero.

- . z trybem łączącym Subjuntivo, np. Quiero que vengas.

- . z bezokolicznikiem Infinitivo, np. Quiere venir mañana.

- okolicznikowe

- . czasu, np. Cuando llegaron, la taquilla estaba cerrada.

- . przyczynowo-skutkowe, np. Estudio porque quiero sacar buenas notas. Como quiero sacar buenas notas, estudio. Quiero sacar buenas notas y por eso estudio.

- . celu, np. He ido a la biblioteca para devolver el libro.

- . względne, np. Era una casa que estaba en el centro.

- . miejsca, np. La fábrica donde trabajaba mi abuelo ya no existe.

8. Zdania warunkowe (warunek rzeczywisty), np. Si hace buen tiempo, iremos a la playa.

9. Zdania w mowie zależnej (zdanie nadrzędne w czasie teraźniejszym, przeszłym lub przyszłym), np. Dice que vendrá mañana. Ha dicho que se queda en casa. Dirá que no sabía nada.